

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o celoživotní pohybové aktivitě

(2021/C 501 I/01)

RADA A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

PŘIPOMÍNÁJÍCE, ŽE:

1. V doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2013 o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity ve všech odvětvích se mimo jiné doporučuje, aby členské státy „usilovaly o účinné politiky v oblasti pohybové aktivity upevňující zdraví prostřednictvím vypracování meziodvětvového přístupu zahrnujícího různé oblasti politiky, včetně sportu, zdraví, vzdělávání, životního prostředí a dopravy, jakož i jiná příslušná odvětví, a to v souladu se specifiky jednotlivých členských států“.
2. Závěry Rady ze dne 15. prosince 2015 o podpoře motorických schopností a pohybových a sportovních aktivit u dětí obsahují výzvu členským státům, aby „zvážíly provádění meziodvětvových politik, zahrnujících mimo jiné odvětví vzdělávání, mládeže a zdravotnictví, na podporu pohybových aktivit a motorických schopností v předškolním věku“.
3. V závěrech Rady ze dne 29. června 2020 o dopadu pandemie COVID-19 a oživení odvětví sportu se členské státy vyzývají, aby „prosazovaly meziodvětvovou spolupráci a konzultace v oblastech, jež jsou relevantní pro sport na všech úrovních, včetně sportovního hnutí, odvětví podnikání v oblasti sportu a dalších relevantních zainteresovaných stran“.
4. V závěrech Rady ze dne 4. prosince 2020 o podpoře meziodvětvové spolupráce ve prospěch sportu a pohybové aktivity ve společnosti se zdůrazňuje, že „meziodvětvová spolupráce může hrát důležitou úlohu při vytváření nebo optimalizaci podmínek pro aktivní a zdravý životní styl“.
5. V pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu na období 2021–2024 se uznává, že podpora pohybové aktivity je klíčovým tématem prioritní oblasti „Propagace účasti na sportu a zdraví upevňující pohybové aktivitě“.

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

6. Nedostatek pohybu způsobuje v dnešním životním stylu rozsáhlé zdravotní problémy. Světová zdravotnická organizace (WHO) zařadila nedostatečnou úroveň pohybové aktivity mezi hlavní rizikové faktory úmrtnosti⁽¹⁾. Pandemie COVID-19 ještě více zdůraznila zdravotní rizika spojená s nedostatkem pohybu.

(1) Světová zdravotnická organizace (2020) WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour (Pokyny WHO pro pohybovou aktivitu a sedavý způsob života)

7. Evropa čelí značnému nárůstu již existující výrazné míry nedostatku pohybu, přičemž tento problém se týká celé evropské populace, zejména mladých lidí. Evropské politiky povzbuzují členské státy k tomu, aby pohybovou aktivitu podporovaly a monitorovaly; provádění by však mělo být dále posíleno ^(?).
8. Další evropské a mezinárodní dokumenty ^(?) rovněž poukázaly na zásadní význam monitorování úrovně pohybové aktivity v rámci uceleného přístupu ke zdraví prospěšné pohybové aktivitě (HEPA). Monitorování tělesné zdatnosti v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR) ⁽⁴⁾ může poskytnout spolehlivý výsledek pohybové aktivity založený na důkazech a upozornit na případné rizikové chování ohrožující zdraví.

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

9. Pohybová aktivita je jedním z nejdůležitějších a nejúčinnějších faktorů při udržování tělesného a duševního zdraví po celý život. Má rovněž pozitivní dopad na prevenci určitých zdravotních obtíží a nemocí, jako jsou kardiovaskulární onemocnění, diabetes 2. typu atd.
10. Systémy monitorování tělesné zdatnosti mohou posoudit rozsah problému fyzické nečinnosti a vyhodnotit účinnost veškerých politik, akčních plánů nebo iniciativ přijatých na místní, vnitrostátní nebo unijní úrovni.
11. Koncepce celoživotní pohybové aktivity by měla být založena na pravidelné pohybové aktivitě po celý život, kterou lze podpořit celoživotním monitorováním tělesné zdatnosti založeném na důkazech s cílem zachovat zdraví každého jednotlivce po celý život.

ZDŮRAZŇUJÍC, ŽE:

12. Pravidelná a dostatečná ^(?) pohybová aktivita je důležitá pro zdravý rozvoj dětí a dospívajících, a to jak po stránce fyzické, tak s ohledem na jejich psychické a sociální schopnosti.
13. V souvislosti s aktivním a zdravým životním stylem dospělých je pravidelná pohybová aktivita obzvláště důležitá, a to i v případě, že se jednotlivec začne pohybu věnovat teprve v dospělosti. Pravidelná pohybová aktivita je rovněž důležitým faktorem, který brání poklesu pracovní výkonnosti. Vzhledem k tomu, že dospělí stráví v práci třetinu svého života, pracovní prostředí se může na podpoře pohybové aktivity zaměstnanců významně podílet.
14. Znevýhodněné skupiny ⁽⁶⁾ ve všech věkových kategoriích často nemají dostatečnou pohybovou aktivitu z důvodu nedostatku příležitostí a omezeného přístupu, což zvyšuje riziko vzniku určitých onemocnění. Těmto cílovým skupinám bychom měli poskytnout rovné příležitosti, které jim umožní pravidelně se účastnit programů pohybové aktivity a sportovních programů přizpůsobených jejich specifickým potřebám.
15. V souladu s koncepcí celoživotní pohybové aktivity by se dlouhodobý dopad měl projevit ve zvýšení úrovně pohybové aktivity evropských občanů s cílem zlepšit tělesné a duševní zdraví a snížit tlak na naše systémy zdravotní péče a náklady na zdravotní péči ^(?). V zájmu dosažení co nejlepších výsledků by měly být politické programy pokud možno koordinovány a měla by být podporována meziodvětvová spolupráce.

^(?) Zpráva Komise o provádění doporučení Rady o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity ve všech odvětvích, COM/2019/565 final.

^(?) Například „Strategie Světové zdravotnické organizace pro evropský region v oblasti pohybové aktivity na období 2016–2025“, „Akční plán EU proti dětské obezitě na období 2014–2020“ a Globální akční plán pro pohybovou aktivitu ^{2018-2030*} (Světová zdravotnická organizace(2018)).

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

^(?) Světová zdravotnická organizace (2020): WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour (Pokyny WHO pro pohybovou aktivitu a sedavý způsob života).

⁽⁶⁾ Definice podle Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE): „skupina osob vystavených většímu riziku chudoby, sociálního vyloučení, diskriminace a násilí než obecná populace, přičemž se jedná zejména, ale nejen, o etnické menšiny, migranty, osoby se zdravotním postižením, izolované starší osoby a děti“.

^(?) Mezinárodní sdružení pro sport a kulturu (ISCA): „The economic cost of physical inactivity in Europe: an ISCA/Cebr report“ (Ekonomické náklady plynoucí z nedostatku pohybové aktivity v Evropě, zpráva Mezinárodního sdružení pro sport a kulturu/Cebr), červen 2015.

VĚDOMI SI TOHO, ŽE:

16. Zdravý životní styl: v mnoha zemích se politiky v oblasti veřejného zdraví a sportu zaměřují především na to, aby podporovaly své občany a vedly je k aktivnímu a zdravému životnímu stylu po celou dobu jejich života a k účasti na pohybové aktivitě a sportu ⁽⁸⁾. Cílem několika evropských projektových iniciativ je rovněž začlenit pohybovou aktivitu do vzdělávacího programu zdravotní výchovy, aby se zajistilo lepší poradenství a podpora pohybové aktivity v klinickém prostředí ⁽⁹⁾.
17. Monitorování: některé země monitorují změny tělesné zdatnosti svých obyvatel a mohou rovněž na dobrovolném základě poskytovat zpětnou vazbu o vývoji úrovně jejich fyzické kondice. Některé země zavedly systémy, s jejichž pomocí mohou každoročně monitorovat a hodnotit tělesnou zdatnost žáků, studentů a mladých lidí ⁽¹⁰⁾.
18. Meziobvětvová spolupráce: podpora a monitorování pohybové aktivity by měly být řešeny meziobvětvově v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů. Při podpoře pohybové aktivity a monitorování tělesné zdatnosti hrají úlohu nejen sportovní instituce, ale také instituce působící v oblasti veřejného zdraví, infrastruktury, vzdělávání a odborné přípravy, pracovního prostředí, mládeže atd. Tato podpora by proto měla zahrnovat mezirezortní spolupráci, občanskou společnost, sportovní kluby, místní komunity atd.
19. Změna chování je otázkou dlouhodobého vývoje a dodržování pokynů pro pohybovou aktivitu ⁽¹¹⁾, které vyžadují zařazení dostatečné pohybové aktivity do každodenního života. To znamená, že politika by měla být rovněž prováděna integrovaným způsobem a měla by se zaměřit na různá denní schémata pohybu v odlišných kontextech každodenního života.
20. Média: sdělovací prostředky mohou hrát důležitou úlohu při podpoře sociální odpovědnosti, sportovních aktivit a kampaní zaměřených na zvyšování povědomí o přínosech pohybové aktivity a omezení nedostatku pohybu.
21. Evropské iniciativy a projekty: různé evropské projekty a iniciativy přispívají k rozvoji politik zaměřených na podporu zdravého životního stylu a k rozvoji systémů monitorování tělesné zdatnosti, které poskytují srovnatelné, platné a spolehlivé údaje ze všech členských států EU. Získané poznatky mohou pomoci tvůrcům politik vytvářet podmínky umožňující celoživotní pohybovou aktivitu a dosáhnout výraznějšího dopadu na zdraví.

VYZÝVÁJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH:

22. Pokračovaly v prosazování a podpoře celoživotní pohybové aktivity obyvatelstva, včetně znevýhodněných skupin, se zaměřením na omezení nedostatku fyzického pohybu sdílením osvědčených postupů, například využíváním mobilních a bezdrátových technologií, jakož i médií a dalších komunikačních kanálů.
23. Podporovaly iniciativy a kampaně na vnitrostátní, regionální a/nebo místní úrovni, které podněcují pohybovou aktivitu, rozvoj monitorovacích systémů a kolektivní účast na sportovních aktivitách, jako je Evropský týden sportu, HealthyLifestyle4All, Eurobarometr o sportu a pohybové aktivitě, evropské dotazníkové šetření o zdravotním stavu – dotazník o pohybové aktivitě (EHIS-PAQ) atd.
24. V případě potřeby a v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů zřídily a prosazovaly vnitrostátní, regionální a/nebo místní systémy monitorování tělesné zdatnosti založené na důkazech, které motivují obyvatelstvo k celoživotní pohybové aktivitě s vhodnými individuálními zprávami o zpětné vazbě a ke sledování změn tělesné zdatnosti na dobrovolném základě a které poskytují cenné informace pro tvorbu politik ⁽¹²⁾.
25. Prostřednictvím meziobvětvového přístupu podporovaly politiky na všech úrovních týkající se vytváření přístupného a udržitelného veřejného prostoru, v němž se všichni občané mohou věnovat sportovním aktivitám nebo celoživotně pohybové aktivitě provozovat; jedná se například o městské části, nově budované zóny, vyhrazené pásy pro cyklistické stezky nebo běžecké trasy, sportovní zařízení ve školách a na univerzitách atd, financované prostřednictvím fondů politiky soudržnosti

⁽⁸⁾ Například na úrovni EU zahájila Evropská komise iniciativu „HealthyLifestyle4All“ („Zdravý životní styl pro všechny“); jedná se o dvouletou kampaň, jejímž cílem je propojit oblast sportu a aktivního životního stylu s oblastí zdraví, zdravého stravování a dalších souvisejících politik. V roce 2017 byla zveřejněna výzva z Tartu o zdravém životním stylu.

⁽⁹⁾ Světová zdravotnická organizace (2018): podpora pohybové aktivity ve zdravotnictví.

⁽¹⁰⁾ Například Kypr (lze očekávat v blízké době), Finsko, Maďarsko, Litva, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko atd.

⁽¹¹⁾ Světová zdravotnická organizace (2018): „Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world“ (Globální akční plán pro pohybovou aktivitu 2018–2030: Aktivnější lidé pro zdravější svět).

⁽¹²⁾ Například poskytnutím nástrojů pro monitorování úrovně tělesné zdatnosti, které umožní zkoumat trendy v oblasti ukazatelů zdraví obyvatelstva, dopady vnitrostátních politik v oblasti tělesné zdatnosti a opatření na podporu zdraví na místní, regionální a/nebo vnitrostátní úrovni.

26. Určily a synchronizovaly na všech úrovních za účasti všech příslušných veřejných orgánů a vědecké obce ty politiky a opatření, jejichž cílem je inspirovat lidi ke sportovním aktivitám nebo celoživotnímu provozování pohybové aktivity, a vybízely činitele s rozhodovací pravomocí v jednotlivých odvětvích, aby ve svých příslušných politikách více zohledňovali výhody, které může celoživotní pohybová aktivita a monitorování tělesné zdatnosti obyvatelstva přinést.
27. Vyměňovaly si osvědčené postupy, jak motivovat lidi k pohybu a aktivitě během dne, a vyměňovaly si informace o účinných nástrojích a politických iniciativách v různých prostředích každodenního života s cílem podnítit pohybovou aktivitu, a to i ve školách a na pracovištích.
28. Posílily v případě potřeby spolupráci se zdravotnickým systémem při předepisování cvičení a poradenství v oblasti pohybové aktivity zdravotnickými pracovníky a specializovanými odborníky.

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY:

29. Prozkoumala možnost podpory rozvoje harmonizovaného systému údajů, který umožní monitorování pohybové aktivity na evropské úrovni s cílem přesněji posoudit zdravotní, sociální a hospodářské důsledky.
30. Podporovala získávání povědomí o nákladech na zdravotní rizika spojená s nedostatkem pohybu a aby informace o těchto nákladech zviditelňovala, zejména pokud jde o výdaje na zdravotnictví, s cílem přispět k informovanému veřejnému rozhodování o investicích, které mají být v této oblasti uskutečněny na evropské úrovni.
31. Podporovala výměnu osvědčených postupů stávajících úspěšných projektů a sítí na podporu monitorování celoživotní pohybové aktivity a tělesné zdatnosti, případně se zapojením sítě kontaktních míst pro zdraví upevňující pohybovou aktivitu (HEPA). Podporovala v rámci vhodné evropské platformy společně se sítí kontaktních míst HEPA postupy zaměřené na usnadnění monitorování tělesné zdatnosti v celé Evropě a vytvoření základu pro rychlé vytváření politik založených na důkazech.
32. Zvážila unijní financování, například prostřednictvím programů Erasmus+, InvestEU atd., které by mohlo podpořit evropskou spolupráci při vytváření vnitrostátních, regionálních a/nebo místních systémů monitorování tělesné zdatnosti.
33. Informovala členské státy a sportovní hnutí o příslušných programech a iniciativách EU zaměřených na financování, které lze využít na podporu meziodvětvových projektů týkajících se sportu a pohybové aktivity a na podporu zdravého životního stylu, jakož i vytvoření vnitrostátních, regionálních a/nebo místních systémů monitorování tělesné zdatnosti, například prostřednictvím programů Erasmus+, EU4Health, Horizont Evropa, InvestEU atd.

VYZÝVAJÍ SPORTOVNÍ HNUTÍ A DALŠÍ PŘÍSLUŠNÉ ZÚČASTNĚNÉ SUBJEKTY, ABY:

34. Zvážily využití stávajících bezplatných platforem ⁽¹³⁾, v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů, pro monitorování tělesné zdatnosti občanů jako diagnostického a motivačního nástroje pro celoživotní pohybovou aktivitu.
35. V rámci svých činností, projektů a iniciativ dále kladly důraz na příležitosti umožňující celoživotní zapojení občanů do sportu a pohybové aktivity, a to i pro různé cílové skupiny.
36. Úzce spolupracovaly se zúčastněnými stranami z jiných odvětví při řešení stávajících nedostatků v poskytování příležitosti k zapojení se do sportu a pohybové aktivity v různých kontextech každodenního života.
37. V případě potřeby se aktivně zapojily do rozvoje vnitrostátních, regionálních a místních systémů a strategií pro monitorování tělesné zdatnosti s cílem zvýšit celoživotní pohybovou aktivitu občanů.
38. Přizpůsobily komunikační nástroje cílovým skupinám v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů a na základě konkrétních opatření.

⁽¹³⁾ Například online platforma, která podporuje vytvoření programů monitorování tělesné zdatnosti, které poskytují zpětnou vazbu ohledně konkrétních individuálních výsledků úrovně tělesné zdatnosti.

PŘÍLOHA I

Definice pro účely těchto závěrů:

Pohybová aktivita je obecně definována jako „jakýkoli tělesný pohyb spojený se svalovou kontrakcí, která zvyšuje výdaj energie nad klidovou úroveň“ ⁽¹⁾. Týká se veškerého pohybu, včetně volnočasových aktivit, přepravy do zaměstnání a zpět nebo jako součást práce dané osoby.

Tělesná zdatnost je schopnost řešit každodenní úkoly s dostatkem energie a pohotově, bez zjevné únavy a s dostatečnou rezervou pro příjemné strávení volného času, jakož i schopnost čelit nepředvídaným mimořádným situacím.

Celoživotní pohybová aktivita je veškerá pohybová aktivita prováděná po celý život s cílem upevnit zdraví, předcházet nepřenosným nemocem a zachovat si zdravou hmotnost, kvalitu života a dobré životní podmínky v osobním, občanském, sociálním a/nebo pracovním prostředí.

⁽¹⁾ Na základě Světové zdravotnické organizace (2020): WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour (*Pokyny WHO pro pohybovou aktivitu a sedavý způsob života*)

PŘÍLOHA II

POLITICKÉ SOUVISLOSTI

1. Závěry Rady o podpoře tělesné aktivity upevňující zdraví přijaté dne 27. listopadu 2012 (HEPA).
 2. Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2013 o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity ve všech odvětvích.
 3. Závěry Rady ze dne 15. prosince 2015 o podpoře motorických schopností a pohybových a sportovních aktivit u dětí.
 4. Závěry Rady ze dne 29. června 2020 o dopadu pandemie COVID-19 a oživení odvětví sportu.
 5. Závěry Rady ze dne 4. prosince 2020 o podpoře meziodvětvové spolupráce ve prospěch sportu a pohybové aktivity ve společnosti.
 6. Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu (1. ledna 2021 – 30. června 2024), 2020/C 419/01.
 7. Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. února 2021 o dopadu onemocnění COVID-19 na mladé lidi a sport (2020/2864(RSP)).
-